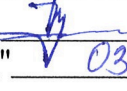

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи
Національного університету
"Львівська політехніка"

д.т.н., проф. Іван ДЕМИДОВ
"03" "03" 2025 р.

Висновок

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації
«Забезпечення принципу публічності у прийнятті управлінських рішень в Україні»
здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії
за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування
(галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування)**

Богдани Медуни

міжкафедрального наукового семінару Національного університету «Львівська політехніка»

1. Актуальність теми дисертації

Принцип публічності є фундаментальною засадою демократичного розвитку, що забезпечує прозорість діяльності органів влади, підзвітність публічного управління та громадську участь у процесах прийняття рішень. У сучасних умовах Україна зустрічається з комплексом викликів, які суттєво впливають на забезпечення цього принципу, що обумовлює необхідність його наукового осмислення та розробки механізмів ефективної реалізації.

Війна, яка докорінно змінює підходи до забезпечення публічності в управлінських процесах, обумовлює необхідність пошуку нових публічно управлінських моделей взаємодії суспільства та держави, де з одного боку, відкритість та прозорість управлінських рішень сприяють зміцненню суспільної довіри до державних інституцій, забезпечують легітимність прийнятих рішень та підтримують стійкість демократичних процесів, а з іншого – вимоги національної безпеки обмежують доступ до певної інформації, що створює необхідність пошуку балансу між публічністю та захистом стратегічно важливих даних.

Принцип публічності є критерієм якості публічного управління, що визначає рівень підзвітності органів влади та ступінь залучення громадян до процесів ухвалення рішень, збереження та розвиток демократичних інститутів в умовах кризових трансформацій. Разом із тим, у періоди нестабільності може зростати тенденція до централізації влади та зниження рівня відкритості, що потребує наукового аналізу та розробки механізмів адаптації принципу публічності до умов політичних і соціальних змін.

Глобальний тренд цифровізації/діджиталізації усіх управлінських процесів відкриває нові можливості для забезпечення принципу публічності: використання сучасних інформаційних технологій дозволяє розширити доступ громадян до управлінської інформації, посилити прозорість діяльності органів публічної влади та забезпечити оперативний громадський контроль. Водночас, цифровізація породжує ризики, пов'язані з захистом персональних даних, безпекою інформації та можливістю маніпуляцій. У зв'язку з цим актуальним є визначення оптимальних механізмів забезпечення принципу публічності в цифровому середовищі, з урахуванням дотримання інформаційної безпеки та прав людини.

Процес європейської інтеграції України, що передбачає гармонізацію національного законодавства та управлінських практик зі стандартами Європейського Союзу включає відкритість публічно-управлінських рішень, громадський контроль та підзвітність влади, що потребує розробки механізмів імплементації цих стандартів в українську систему публічного управління.

Незважаючи на те, що окремі аспекти забезпечення публічності управлінських рішень знайшли своє втілення у правовій та управлінській науці, сучасна ситуація в Україні є унікальним поєднанням викликів, що вимагає комплексного підходу до вирішення цієї проблематики. Вивчення міжнародного досвіду, розробка адаптивних механізмів балансування

публічності та безпеки, впровадження цифрових рішень для забезпечення прозорості та адаптація до європейських стандартів є актуальним науковим завданням, що має важливе значення для подальшого розвитку демократичних процесів і системи публічного управління в Україні. Саме цією комплексністю та унікальністю ситуації України й обумовлений вибір теми дослідження.

2. Зв'язок теми дисертації з державними програмами, науковими напрямами університету та кафедри

Результати дисертаційного дослідження використані при виконанні науково-дослідної роботи Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України за темою: «Об'єднані територіальні громади: концепція відповідальності та спроможності» (ДР № 0119U100911, ДО № 0221U103957) комплексного наукового проекту Національної академії державного управління при Президентові України «Державне управління та місцеве самоврядування», у якій авторка як виконавець досліджувала проблеми забезпечення принципу публічності в прийнятті управлінських рішень на первинному рівні управління – в органах місцевого самоврядування та місцевих органах влади, а також в деяких секторах, зокрема в правовому та медичному, а також нормативно-правове регулювання забезпечення принципу публічності у прийнятті управлінських рішень (довідка від 29.06.2021 року № 55/09-04); Інституту адміністрування, державного управління та професійного розвитку Національного університету «Львівська політехніка» за темою: «Наукові засади забезпечення сталого розвитку територіальних громад і територій в умовах національних викликів та повоєнного відновлення України» (ДР № 0124U000016), в межах якої авторкою розроблено та запропоновано «Стратегію забезпечення принципу публічності у прийнятті управлінських рішень в Україні» (пропонуються вдосконалення прийняття управлінських рішень у публічно-управлінській екосистемі, з урахуванням вимог правового режиму воєнного стану та рекомендацій ЄС засобами цифрових технологій у короткостроковій, середньостроковій та довгостроковій перспективах) (акт про використання результатів дисертаційної роботи від 03.03.2025 р.).

3. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів

Дисертація є самостійно виконаним науковим дослідженням. Усі наукові результати, викладені в роботі, отримані автором особисто. Особистий внесок дисертанта у наукових працях, опублікованих у співавторстві, зазначено в переліку публікацій за темою дисертації. Зокрема дисертантом у статті, яка була опублікована у співавторстві, проведено дослідження принципу публічності в управлінських рішеннях, обґрунтовано його важливість у сфері публічного управління та медичного обслуговування; проаналізовано способи забезпечення громадського доступу до інформації про реформування системи охорони здоров'я, включно з оцінкою правових нововведень, прогнозами експертного середовища та міжнародним досвідом; досліджено проблеми врівноваження публічності та права громадян на приватність, що є ключовим аспектом у регулюванні державних механізмів медичного обслуговування; досліджено ефективність правових інструментів, що забезпечують публічність у сфері охорони здоров'я (зокрема залучення громадськості до процесу прийняття управлінських рішень та їхньої оцінки).

4. Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих автором рішень, висновків, рекомендацій

Наукові положення, висновки та рекомендації дисертаційної роботи є достовірними та обґрунтованими, оскільки вони підтверджуються фактичними даними, добре узгоджуються з теоретичними положеннями та перевірені в ході розробки рекомендацій. Обґрунтованість та достовірність основних наукових положень, отриманих результатів, висновків та сформульованих рекомендацій підтверджується використанням автором загальнонаукових методів дослідження. У процесі роботи застосовано принципи та методи сучасного наукового пізнання, серед яких ключову роль у досягненні поставлених завдань відіграли такі: з метою аналізу теоретичних основ принципу публічності застосовано системний, нормативно-правовий і соціокультурний

підходи (виконано контент-аналіз наукових публікацій, здійснено порівняння теоретичних концепцій та дано оцінку статистики впровадження демократичних принципів); визначення місця принципу публічності у процесі прийняття управлінських рішень здійснювалося за допомогою інституційного, функціонального та соціокультурного підходів; методи аналізу кейсів та документальний аналіз нормативно-правової бази дали змогу оцінити ефективність забезпечення принципу публічності в управлінських процесах; дослідження міжнародного досвіду та правових засад включало порівняльно-правовий аналіз, огляд рекомендацій міжнародних організацій та аналіз практик та рекомендацій щодо адаптації законодавства під місцеві умови; з метою характеристики викликів у забезпеченні принципу публічності у прийнятті управлінських рішень застосовували функціональний та креативний підходи, за допомогою яких було проаналізовано інтерв'ю, оцінено соціокультурні чинники та діагностовано контекстуальні бар'єри; розроблення пропозицій щодо напрямів вдосконалення передбачало використання системного та креативного підходів із акцентом на розробці стратегічних рішень та оцінці їхнього впливу.

Емпіричну та фактологічну основу дослідження становлять нормативно-правові акти, нормативно правозастосовна практика, акти конституційної юрисдикції, міжнародні регулюючі документи, стандарти та угоди, дані міжнародних рейтингів і аналітичних досліджень, а також матеріали з управлінської та зарубіжної практики щодо забезпечення принципу публічності в прийнятті управлінських рішень на міжнародному, загальнодержавному та місцевому рівнях.

5. Ступінь основних результатів дисертації порівняно з відомими дослідженнями аналогічного характеру

Наукова новизна одержаних результатів полягає у вирішенні наукового завдання щодо обґрунтування пріоритетних напрямів забезпечення принципу публічності в прийнятті управлінських рішень в Україні, зокрема:

уперше:

- запропоновано розглядати принцип публічності як комплексний імператив, що реалізується через дотримання таких вимог, як відкритість, прозорість, підзвітність, громадська участь, гласність, інформаційна безпека, правові гарантії, дотримання етичних стандартів, що дало можливість обґрунтувати його ключову роль у забезпеченні ефективного та демократичного публічного управління, концептуалізувати його зміст і створити підґрунтя для розробки інституційних механізмів реалізації принципу публічності, зокрема в процесі прийняття управлінських рішень;

удосконалено:

- понятійно-категоріальний апарат досліджень з проблематики забезпечення принципу публічності в частині змістовного уточнення категорій «принцип публічності у прийнятті управлінських рішень», «імерсивний підхід», «імператив публічності», розмежування понять «гласність» та «прозорість» для застосування в науці публічного управління;

- систематизацію нормативно-правового регулювання забезпечення принципу публічності в прийнятті управлінських рішень за принципом функціональної диференціації (відкритість, прозорість, підзвітність, громадська участь, доступність інформації, інформаційна безпека, правові гарантії, відкритість до перевірки, етичні стандарти);

- класифікацію суб'єктів-розпорядників інформації, що здійснюють оприлюднення публічної інформації та надають публічну звітність. Розроблена класифікація враховує чинне законодавство, інновації національного законодавства в процесі євроінтеграції, оновлені структури органів публічної влади та положення законодавства і рекомендації ЄС;

- існуючі методи наукового дослідження забезпечення принципу публічності у прийнятті управлінських рішень, враховуючи сучасні виклики, такі як цифровізація, еволюція суспільних вимог щодо прозорості в процесах адаптації стандартів врядування до вимог, практики та цінностей ЄС, а також використання новітніх комунікаційних технологій (зокрема інструментів електронного урядування та відкритих даних, аналізі нових підходів, які базуються на великих даних (BigData), штучному інтелекті та блокчейн-технологіях для підвищення прозорості та відповідальності у процесі прийняття рішень);

– шляхи забезпечення принципу публічності в прийнятті управлінських рішень в Україні, які викладені в межах стратегії (пропонуються вдосконалення прийняття управлінських рішень у публічно-управлінській екосистемі, з урахуванням вимог правового режиму воєнного стану засобами цифрових технологій у короткостроковій, середньостроковій та довгостроковій перспективах).

набули подальшого розвитку:

– індикатори для більш точного вимірювання та оцінки рівня впровадження принципу публічності в діяльність органів влади (індекси публічності, метрики прозорості й відкритості, показники рівня підзвітності в кореляції «дотримання вимог законодавства – практика застосування»), що допоможе у моніторингу й підвищенню рівня публічності;

– внутрішнє наповнення контекстуальних бар'єрів забезпечення принципу публічності в Україні (розвиток цифрових технологій, інформаційної безпеки, нерівномірності розвитку територіальних громад, умов війни, процеси євроінтеграції тощо) та сформульовані пропозиції щодо їх подолання.

6. Перелік наукових праць, які відображають основні результати дисертації

Публікації у наукових фахових виданнях України

1. Медуна Б. Л. Партисипаторна демократія як чинник забезпечення публічності конституційного процесу. *Ефективність державного управління*. 2023. № 68/69. С. 57–64. URL: <https://doi.org/10.36930/506805>

2. Медуна Б. Л. Правовий механізм державного регулювання та забезпечення публічності конституційного процесу в Україні. *Демократичне врядування*. 2021. № 1 (27). URL: <https://d-governance.com.ua/journals/vol-27-no-1-2021>

3. Медуна Б. Л. Принцип публічності як основа прийняття управлінських рішень зі сталого розвитку. *Ефективність державного управління*. 2024. № 80 (2024). С. 71–76

4. Медуна Б. Л. Удосконалення процесу прийняття управлінських рішень в Україні шляхом забезпечення їх публічності в умовах війни. *Демократичне врядування*. 2023. № 2 (32). URL: <https://doi.org/10.23939/dg2023.02>

Публікація у періодичному науковому виданні іншої держави, яке входить до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу, яке індексується у наукометричній базі Web of Science

1. Kalashnyk N., Yukalo V., Yukalo M., Meduna B., Hukova-Kushnir H. Changing public policy emphasis: aspects of ethics and publicity in health care. *Journal of Interdisciplinary Research*. 2022. № 12/01-XXV. Р. 240–243. URL: <https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/120125/papers/A43.pdf> (WoS)

(Особистий внесок автора: дослідження принципу публічності в управлінських рішеннях, обґрунтування його важливості у сфері публічного управління та медичного обслуговування; аналіз способів забезпечення громадського доступу до інформації про реформування системи охорони здоров'я, включно з оцінкою правових нововведень, прогнозами експертного середовища та міжнародним досвідом; дослідження проблеми врівноваження публічності та права громадян на приватність, що є ключовим аспектом у регулюванні державних механізмів медичного обслуговування; дослідження ефективності правових інструментів, що забезпечують публічність у сфері охорони здоров'я (зокрема залучення громадськості до процесу прийняття управлінських рішень та їхньої оцінки).

Внесок Калашник Н.: аналіз публічного управління у сфері охорони здоров'я, обґрунтування необхідності збалансованого врахування інтересів різних соціальних груп; дослідження взаємозв'язків між державним регулюванням, приватними медичними ініціативами та потребами населення; висвітлення проблеми забезпечення рівного доступу до медичних послуг, особливо в умовах реформування системи охорони здоров'я, зокрема децентралізації.

Внесок Юкало В.: дослідження біоетичних аспектів у сфері медичних послуг, з акцентом на важливості дотримання етичних норм у прийнятті державно-управлінських рішень щодо охорони здоров'я, зокрема розвитку програм допоміжних репродуктивних технологій; дослідження питання балансу між правом громадян на доступ до медичної допомоги та моральними аспектами надання послуг, зокрема в контексті надання платних медичних послуг; аналіз міжнародних підходів до біоетики, включно з положеннями Міжнародного кодексу медичної етики, що регламентують відповідальність лікарів перед пацієнтами, колегами та суспільством.

Внесок Юкало М.: дослідження розвитку механізмів публічного управління медичним обслуговуванням, зокрема, як державні органи можуть сприяти підвищенню якості медичних послуг через прозорість у фінансуванні, раціональне використання ресурсів та модернізацію системи охорони здоров'я; аналіз викликів реформування галузі в контексті пандемії COVID-19; дослідження державного фінансування медичних послуг, розподілу коштів через Національну службу здоров'я України та переходу до моделі «гроші йдуть за пацієнтом».

Внесок Гукової-Кушнір Г.: аналіз взаємозалежності між рівнем підготовки медичних кадрів та ефективністю реформування системи охорони здоров'я в Україні; обґрунтування необхідності удосконалення програм підготовки лікарів відповідно до європейських стандартів та підвищення професійних вимог до медичного персоналу; аналіз механізмів державного регулювання професійної сертифікації лікарів та заходів для забезпечення їхньої постійної кваліфікаційної підготовки).

Публікації, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

1. Медуна Б. Л. Новий вимір дотримання принципу публічності у прийнятті управлінських рішень у контексті використання імерсивних технологій. *Перспективи регіонального та місцевого розвитку* : матер. 3-ї конференції молодих учених (м. Львів, 22 листопада 2024 р.) / упоряд. К. М. Бліщук, Є. Г. Матвіїшин. Львів : НУ «Львівська політехніка», 2024. 146 с. С. 76–78. URL: <https://lpnu.ua/sites/default/files/2024/pages/27385/materiali-konferencii-molodikh-vchenikh22listopada2024.pdf>

2. Медуна Б. Л. Особливості прийняття управлінських рішень органами публічної влади України в умовах воєнного стану. *Перспективи регіонального та місцевого розвитку* : матер. 2-ї конференції молодих учених (м. Львів, 23 листопада 2023 р.) / упоряд. Є. Г. Матвіїшин, К. М. Бліщук. Львів : НУ «Львівська політехніка», 2023. 213 с. С. 177–180. URL: <https://lpnu.ua/sites/default/files/2024/pages/27385/materiali-konferencii-molodikh-vchenikh23-zhovtnya2023.pdf>

3. Медуна Б. Л. Публічність управлінських процесів у воєнний час. *Перспективи розвитку науки і практики публічного управління України в пост воєнний період* : матер. наук.-практ. конф. (м. Львів, 12 травня 2022 р.) / наук. ред. П. М. Петровський. Львів : НУ «Львівська політехніка», 2022. 91 с. С. 59–60. URL: <https://lpnu.ua/sites/default/files/2024/pages/27385/konfpus12052022-nova.pdf>

4. Медуна Б. Л. Публічність як принцип діяльності органів публічного управління в умовах використання цифрових технологій. *Розвиток публічного управління в контексті європейської інтеграції України* : матер. наук.-практ. конф. (м. Львів, 28 квітня 2023 р.). Львів : НУ «Львівська політехніка», 2023. 222 с. С. 55–58. URL: <https://lpnu.ua/sites/default/files/2022/pages/21775/konferenciya-28042023.pdf>

5. Медуна Б. Л. Публічність як інструмент забезпечення місцевого економічного розвитку. *Проблеми регіонального та місцевого розвитку* : матер. наук. конф. молодих учених (м. Львів, 22 грудня 2021 р.). Львів : НУ «Львівська політехніка», 2021. 44 с. С. 21–24.

7. Апробація основних результатів дослідження на конференціях, симпозіумах, семінарах тощо

Основні положення дисертаційної роботи розглянуто та схвалено на таких науково-практичних конференціях: «Проблеми регіонального та місцевого розвитку» (22 грудня 2021 р., м. Львів); «Перспективи розвитку науки і практики публічного управління України в пост

воєнний період» (12 травня 2022 р., м. Львів); «Розвиток публічного управління в контексті європейської інтеграції України» (28 квітня 2023 р., м. Львів); «Перспективи регіонального та місцевого розвитку» (23 листопада 2023 р., м. Львів); «Перспективи регіонального та місцевого розвитку» (22 листопада 2024 р., м. Львів).

8. Наукове значення виконаного дослідження із зазначенням можливих наукових галузей та розділів програм навчальних курсів, де можуть бути застосовані отримані результати

Основні положення і результати дисертації використовуються в освітньому процесі Національного університету «Львівська політехніка» під час викладання дисциплін: «Публічна служба та антикорупційна політика» та «Політика європейської інтеграції» (для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 281 *Публічне управління та адміністрування*) (довідка від 06.03.2025 р. № 67-01-310).

9. Практична цінність результатів дослідження із зазначенням конкретного підприємства або галузі народного господарства, де вони можуть бути застосовані

Основні положення, висновки та наукові рекомендації дослідження можуть стати основою для розробки інноваційних підходів до забезпечення принципу публічності у прийнятті управлінських рішень в Україні як в діяльності органів влади, так і інституцій громадянського суспільства. Результати дослідження дозволяють поглибити розуміння змісту та специфіки процесів управління в умовах демократичних перетворень і євроінтеграції, сприяють досягненню прозорості та підзвітності органів влади, що особливо важливо для взаємодії громад з органами самоврядування в умовах децентралізації.

Отримані результати будуть корисними при підготовці законопроектів, стратегій регіонального розвитку, програм соціально-економічного розвитку щодо публічності діяльності органів місцевого самоврядування, розробці загальнодержавних та регіональних програм, спрямованих на підвищення довіри до управлінських рішень, а також у навчальному процесі під час викладання дисциплін з публічного управління, права, соціального менеджменту та етики. Практичні рекомендації можуть бути використані у роботі органів місцевого самоврядування, органів виконавчої та судової влади, парламенту, Кабінету Міністрів України, громадських організацій та інших зацікавлених сторін.

Окремі положення дисертаційної роботи використано в практичній діяльності: Новояворівської міської ради (довідка від 28.01.2025 р. № 345/10); Любомльської міської ради (довідка від 30.01.2025 р. № 2); Західного апеляційного господарського суду (довідка від 30.01.2025 р. № 1).

10. Оцінка структури дисертації, її мови та стилю викладення

Дисертаційна робота Медуні Богдани Любомирівни на тему «Забезпечення принципу публічності у прийнятті управлінських рішень в Україні» складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Дисертаційна робота за структурою, мовою та стилем викладення відповідає вимогам Міністерства освіти і науки України.

У ході обговорення дисертації до неї не було висунуто жодних зауважень щодо самої суті роботи.

11. З урахуванням зазначеного, на міжкафедральному науковому семінарі Національного університету «Львівська політехніка» ухвалили:

11.1. Дисертація Медуні Богдани Любомирівни на тему «Забезпечення принципу публічності у прийнятті управлінських рішень в Україні» є завершеною науковою працею, у якій розв'язано конкретне наукове завдання щодо обґрунтування пріоритетних напрямів забезпечення принципу публічності у прийнятті управлінських рішень в Україні, що має важливе значення для галузі знань 28 *Публічне управління та адміністрування*.

11.2. Основні наукові положення, методичні розробки, висновки та практичні рекомендації, викладені у дисертаційній роботі, логічні, послідовні, аргументовані, достовірні, достатньо обґрунтовані. Дисертація характеризується єдністю змісту.

11.3. У 10-ти наукових публікаціях повністю відображені основні результати дисертації, з них 4 надруковано у виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України з присвоєнням категорії Б; 1 стаття – у періодичному науковому виданні іншої держави, яке входить до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу, з наукового напрямку, за яким підготовлено дисертацію здобувачки, та яке індексується у наукометричній базі Web of Science, 5 матеріалів тез доповідей на всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференціях.

11.4. Дисертація відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, зі змінами).

11.5. Дисертація є результатом самостійних досліджень, не містить елементів фальсифікації, компіляції, плагіату та запозичень, що констатує відсутність порушення академічної доброчесності. Використання текстів інших авторів мають належні посилання на відповідні джерела.

11.6. З урахуванням наукової зрілості та професійних якостей Медуни Богдани Любомирівни дисертація «Забезпечення принципу публічності у прийнятті управлінських рішень в Україні» рекомендується для подання до розгляду та захисту у спеціалізованій вченій раді.

За затвердження висновку проголосували:

за	-	24 (двадцять чотири)
проти	-	немає
утримались	-	немає

Головуючий на
міжкафедральному науковому семінарі,
д. держ. упр., проф.,
професор кафедри публічного
врядування

Олександра ХУДОБА

Рецензенти:

д.держ.упр., доц., доцент
кафедри адміністративного та
фінансового менеджменту

Ірина СТЕЦІВ

к. н. держ. упр., доц.,
доцент кафедри публічного врядування

Галина ДЗЯНА

Відповідальний
в ІАДУ за атестацію PhD,
доктор філософії, доц.,
доцент кафедри адміністративного та
фінансового менеджменту

Юрій ДЗЮРАХ

"03" березня 2025 р.